

Päiväys
11.03.2024

Diaarinumero
796/03.04.04.04.20/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

11.03.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on 18.03.2024.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 11.03.2024 nro 252/2024, valitus vesitalousasiassa, maa-ainesten ottaminen pohjavedenpinnan yläpuolelta, Pudasjärvi

Valittaja ja luvan hakija

Peeaa Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **11.03.2024 - 17.04.2024** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **17.4.2024**.

11.03.2024

Dnro 796/03.04.04.04.20/2022

Asia

Valitus vesitalousasiassa

Valittaja ja luvan hakija

Peeaa Oy

Päätös, josta valitetaan

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto 19.5.2022 nro 74/2022

Peeaa Oy on hakenut vesilain mukaista lupaa maa-ainesten ottamisen jatkamiselle ja vanhan ottoapaikan maisemoimiseksi pohjavesipinnan yläpuolelta kiinteistöllä Rääppänä 615–401–32–19 Pudasjärven kaupungin Katosharjulla. Lupaa on haettu kymmeneksi vuodeksi. Aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen.

Perustelut

== =

Hankkeen tarkoitus ja alueen aiempi käyttö

Hakemus koskee maa-ainesten ottamista pohjaveden yläpuolelta yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeällä Viinivaaran pohjavesialueella. Tarkoituksena on alueella olevan vanhan maa-ainesten ottoapaikan syventäminen, laajentaminen ja maisemointi. Suunnitellun ottoalueen koko on noin 4,68 ha, josta arviolta 3 ha on uutta aluetta, ja suunniteltu kokonaisottomäärä noin 350 000 m³. Lupaa on haettu kymmeneksi vuodeksi. Suunniteltu maa-ainesten alin ottotaso on +115,0 m (N60). Hakemuksen mukaan alueen pohjaveden yläpuolelle jäisi noin kahdeksan metrin paksuinen suojakerros.

Suunniteltu maa-ainesten otto kohdistuu alueelle, jolla on aikaisemmin ollut ottotoimintaa 1990-luvulla. Hakemuksen mukaan alue on aiemman toiminnan jäljiltä pääosin maisemoimatta.

Kaavoitus

Hankealueella on voimassa korkeimman hallinto-oikeuden 17.1.2022 antamalla päätöksellä (H40/2022) lainvoimaiseksi tullut Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava. Viinivaaran Katosharjun alue on kaavassa merkitty tärkeäksi pohjavesivyöhykkeeksi ja yhdyskuntien vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi, jossa tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta. Katosharjun alue on merkitty myös maa-ainesten ottoalueeksi (eo), ja tältä osin kaavan suunnittelumääräyksissä todetaan, että maa-ainesten otto tulee sovittaa alueen ympäristöarvoihin, arkeologiseen kulttuuriperintöön, pohjavesivaroihin ja muihin käyttötarpeisiin. Kyseinen kaavamääräys maa-ainesten ottotoiminnan yhteensovittamisesta pohjavesialueen muiden käyttötarpeiden kanssa on otettu huomioon aluehallintoviraston ratkaisussa.

Pohjavesialue

Hakemuksen mukainen maa-ainesten ottoalue sijaitsee Viinivaaran pohjavesialueella 11615506 (Katosharju). Kyseessä on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (luokka 1E). Viinivaaran vesiosuuskunnan vedenotto sijaitsee noin 750 metrin etäisyydellä maa-aineksen ottoalueesta, minkä lisäksi lähialueen kiinteistöillä on talousvesikaivoja.

Oulun Vesi -liikelaitoksella on vireillä hanke pohjaveden ottamiseksi Viinivaaran alueelta ja Katosharjun alue on määritelty keskeiseksi vedenottoalueeksi Oulun kantakaupungin varavedenhankinnassa. Viinivaaran pohjavesialueella on useita tutkittuja vedenottamon paikkoja, joista lähin (Katosharju K7) sijaitsee noin 325 metrin etäisyydellä maa-ainesten ottoalueesta pohjaveden virtaussuunnassa ottoalueen alapuolella. Suunniteltu maa-ainesten ottoalue sijoittuu kokonaisuudessaan Katosharju K7:n pohjaveden muodostumisalueelle.

Pohjavesialue on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi. Saatavilla olleiden pohjaveden korkeustietojen ja vedenottamopaikan K7 muodostumisalueen rajauksen perusteella on mahdollista, että pohjavesi virtaa suunnitellulta ottoalueelta kohti tutkittua vedenottamopaikkaa K7. Harjuaalueen pohjaveden arvioidun päävirtaussuunnan (luoteeseen) perusteella suunniteltu ottoalue sijaitsee myös Viinivaaran vesiosuuskunnan vedenottamon yläpuolella.

Pohjaveden laatu vaarantuu aina, kun maa-aineksia otetaan pohjavesialueella. Luonnontilaisen pintakerroksen ja kasvillisuuden poistaminen lisäävät pohjaveden likaantumiseriskiä, ainepitoisuuksia ja pohjaveden pinnankorkeuden vaihteluita. Suojakerrospaksuuden pienentyminen lisää pohjaveden likaantumis- ja muuttumisvaaraa. Maa-ainesten otto hakemuksen mukaisesti poistaa enimmillään noin 15 metriä pohjaveden yläpuolella olevasta suojakerroksesta. Jäljelle jäävän suojakerroksen arvioidusta paksuudesta huolimatta aluehallintovirasto arvioi, että maa-ainesten ottaminen hakemuksessa kuvatulla tavalla aiheuttaa riskiä muodostuvan pohjaveden

laadulle tai määrälle, jolloin pohjavesimuodostuman käyttökelpoisuus vedenhankinnan kannalta voi heiketä. Vaikka maa-ainesten aikaisempi otto hankealueella ja sen läheisyydessä ei olisi tähän mennessä aiheuttanut haittaa otettavan pohjaveden laadulle ja määrälle, vaaran aiheutumisen mahdollisuutta ei voida laajenevan maa-ainesten oton osalta sulkea pois.

Hankealue sijaitsee tutkitun vedenottamopaikan K7 pohjaveden muodostumisalueella, jonka voidaan ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti katsoa vastaavan yleisesti käytössä olevaa termiä vedenottamon lähisuojava-yöhyke. Suoja-alueet voivat perustua ELY-keskusten tekemään arvioon ilman vesilain mukaista hakemusmenettelyä. Aluehallintovirasto arvioi, että mikäli kyseisellä vedenottamolla olisi vesilain mukainen vahvistettu suoja-alue, suunniteltu maa-ainesten ottoalue sijoittuisi kokonaisuudessaan kyseiselle alueelle. Aluehallintovirasto on lupaharkinnassa ottanut huomioon viimeaikaisen oikeuskäytännön (kuten korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu 2020:62). Aluehallintovirasto on arvioinut maa-ainesten ottotoiminnan edellytyksiä ottaen huomioon toiminnasta aiheutuvat riskitekijät kokonaisuudessaan siten, että arviointi perustuu olemassa olevaan tietoon pohjavesimuodostumasta ja sen merkitykseen vedenhankinnan kannalta sekä toiminnasta mahdollisesti pohjaveden laatuun ja määrään kohdistuviin vaikutuksiin.

Ympäristöhallinnon ohjeen (”Maa-ainesten ottaminen – Opas ainesten kestäväään käyttöön”, Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:24) mukaan vedenottamon lähisuojava-yöhykkeellä ei luonnontilaisilta alueilta lähtökohtaisesti saa ottaa maa-aineksia muutoin kuin vanhan ottamisalueen kunnostustarkoituksessa. Kyseinen ohje ei ole oikeudellisesti sitova, mutta oppaan arviot ottotoiminnasta aiheutuvista haitoista ja ottamisen edellytyksistä pohjavesialueilla voidaan kuitenkin ottaa huomioon lupaharkinnassa. Hakemuksen mukainen ottotoiminta sijoittuisi osittain vanhalle ottoalueelle, mutta laajenisi samalla noin 3 hehtaarin kokoiselle luonnontilaiselle alueelle. Ottaen huomioon vanhalla ottoalueella olevan suojakerroksen arvioitu paksuus hakemuksen mukainen maa-aineksen ottaminen ei ole alueella välttämätöntä alueen maisemointitoimenpiteiden loppuunsaattamiseksi.

Vesienhoitosuunnitelma

Vesilain 3 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan arvioinnissa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa ja merenhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista. Oulujoen-Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuosille 2022–2027 mukaan kaikki vesienhoitoalueen pohjavesimuodostumat ovat hyvässä määrällisessä ja kemiallisessa tilassa. Vesienhoitosuunnitelmassa todetaan, että maa-ainesten ottaminen oheistoimintoinen muodostavat riskin pohjavedelle etenkin, jos maa-ainesten ottamisalueiden suhteellinen osuus pohjavesialueessa on suuri. Vesienhoitosuunnitelman mukaan maa-ainesten oton on havaittu kohottavan pohjaveden sähkönjohtokykyä sekä nitraatti- ja sulfaattipitoisuuksia. Ottamistoiminta vaikuttaa myös pohjaveden määrään. Vesienhoitosuunnitelmassa maa-ainesten oton osalta toiminnan päämääränä

on nykyisen ja aiemman toiminnan aiheuttamien riskien ja haittojen vähentäminen.

Aluehallintovirasto toteaa, että hakemuksen mukainen maa-ainesten otto ei vähennä aiemmasta ottotoiminnasta aiheutuneita riskejä ja haittoja, vaan laajenee uudelle, aiemmin ottamattomalle alueelle. Aluehallintovirasto arvioi edellä arvioitujen pohjavesivaikutusten perusteella, että hakemuksen mukainen maa-ainesten ottamishanke vaikeuttaa vesienhoitosuunnitelmassa esitettyjä pohjavesialueen riskien ja haittojen vähentämistä ja voi vaarantaa vesienhoitosuunnitelman mukaisen hyvän tilan ylläpitämisen.

Intressivertailu

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 1) kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos se ei sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua. Säännöksen soveltamisala on suppea ja koskee pääasiassa vähäisiä hankkeita. Tässä tapauksessa edellytys hakemuksen mukaiselle hankkeelle harkitaan vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohdan mukaisesti. Lupa vesitaloushankkeelle on myönnettävä, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Hankkeesta saatavasta hyödystä ei ole esitetty rahamääräistä arviota, mutta noin 350 000 m³:n maa-ainesten ottamisesta ja sen myynnistä saatavaa taloudellista hyötyä on pidettävä merkittävänä vesilain 3 luvun 7 §:n mukaisesti arvioituna yksityisenä hyötynä. Hyöty kohdistuu pääosin luvan hakijalle. Yleisenä hyötynä vesilain 3 luvun 6 §:n 1 momentin mukaisesti arvioituna voidaan pitää maa-aineksen saatavuuden varmistamista alueellisesti.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset kohdistuvat yleiseen etuun, Viinivaaran pohjavesialueen pohjaveden käyttömahdollisuuksiin. Hankkeesta pohjaveden laadulle aiheutuvaa vaaraa pohjaveden muodostumisalueella ja tutkitun pohjavedenottamon paikan lähisuojavyöhykkeellä on vesilain mukaisessa intressivertailussa haittoja arvioitaessa pidettävä huomattavana haittana yleiselle edulle. Edempänä esitetyn perusteella hanketta on pidettävä myös vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden vastaisena. Aluehallintovirasto arvioi myös, että hankkeesta mahdollisesti aiheutuva pohjaveden muodostumisen muuttuminen, laadun heikentyminen tai mahdollinen pohjaveden laadun ja määrän vaihtelu voi vaikuttaa lähimpänä hankealuetta sijaitsevien yksityisten kaivojen vedenhankintaan, mistä voi aiheutua vesilain 3 luvun 7 §:n 2 momentin 3) kohdan mukaista yksityisen edun menetystä.

Yllä esitetyn perusteella aluehallintovirasto katsoo, että suunnitellun mukainen maa-ainesten ottaminen saattaa muuttaa vedenhankintatarkoitukseen soveltuvan Viinivaaran pohjaveden laatua tai määrää ja tämä muutos voi huonontaa pohjaveden käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä vaarantaen siten mahdollisen myöhemmän talousvesikäytön. Hankkeesta saatavaa hyötyä ei

voida pitää huomattavana yleiselle tai yksityiselle edulle koituviin menetyksiin verrattuna.

Lisäksi hanke voi aiheuttaa ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaisen pohjaveden pilaamiskiellon vastaisia seurauksia. Ottaen lisäksi huomioon varovaisuusperiaate vesilain 3 luvun 4 §:n 2 kohdassa tarkoitettuja luvan myöntämisen edellytyksiä ei ole.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Peeaa Oy on ensisijaisesti vaatinut, että Vaasan hallinto-oikeus kumoaa valituksenalaisen päätöksen ja myöntää hakemuksen mukaisen luvan. Toissijaisesti yhtiö on vaatinut, että hallinto-oikeus kumoaa ja palauttaa asian Pohjois-Suomen aluehallintoviraston uudelleen käsiteltäväksi luvan myöntämistä varten.

Vaatimuksia on perusteltu muun muassa sillä, että hankkeesta yksityiselle edulle saatavat hyödyt ovat yleiselle edulle aiheutuvia menetyksiä huomattavasti suurempia. Hankkeesta yleiselle edulle koituvat menetykset kohdistuvat tässä tapauksessa yhdyskunnan vedenottoon ja veden käyttöön talousvetenä sekä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaan arvioitavaan pohjaveden kemialliseen tilaan, mutta niitä ei voida pitää merkittävänä. Hanke ei muuta pohjaveden laatua tai määrää siten, että hanke huonontaisi pohjaveden käyttökelpoisuutta tai muutoin aiheuttaisi haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä. Asiassa ei ole kyse myöskään sellaisesta seikasta, joka muodostaisi vesilain 3 luvun 4 §:n 2 momentin mukaisen ehdottoman luvanmyöntämisesteen. Vesitaloushankkeen lupahakemuksen hylkääminen edellyttää, että hanke aiheuttaa huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa ja vesioloissa taikka suuresti huonontaa paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja, eli vaikutuksen tulee olla merkittävä, jotta se voi muodostaa ehdottoman luvanmyöntämisesteen. Nyt kyseessä olevassa asiassa toiminnan vaikutuksia ei voida pitää sillä tavalla tuntemattomina, että asiassa olisi sovellettava varovaisuusperiaatetta ehdottomien luvanmyöntämisesteiden arvioinnin osalta etenkin ottaen huomioon, että kyseessä on ottotoiminta, joka tulisi sijoittumaan alueelle, jossa on aiemminkin harjoitettu vastaavanlaista toimintaa ilman että toiminnasta olisi havaittu aiheutuvan haitallisia vaikutuksia pohjaveteen.

Alue on rinnastettu päätöksen perusteluissa virheellisesti vedenottamon suoja-alueeseen. Sillä, että maa-ainesten ottoalue voisi sijoittua kokonaisuudessaan tutkitun pohjavedenottamon K7:n suoja-alueelle, mikäli kyseiselle tulevaisuudessa mahdollisesti perustettavalle vedenottamolle tultaisiin vahvistamaan suoja-alue, ei ole merkitystä asian käsittelyn kannalta, eikä lupaviranomainen voi perustaa päätöstään tähän seikkaan. Vesilaki ei tunne lähisuojavaähykkeen määritelmää. Viinivaaran vesiosuuskunnan vedenottamo sijaitsee noin 750 metrin etäisyydellä hakemuksen mukaisen maa-ainesten ottoalueen pohjoispuolella. Esitettyä maa-ainesten ottoaluetta lähin vedenottamo, jolle Oulun Vesi on hakenut lupaa, on Katosharju K7. Kyseinen

tutkittu vedenottamopaikka sijaitsee noin 325 metrin etäisyydellä maa-ainesten ottoalueesta pohjaveden virtaussuunnassa ottoalueen alapuolella. Suoja-alueella ei ole määrätty, joten lähi- ja kaukosuojavyöhykkeiden ulottuvuudella ei ole lupaharkinnassa oikeudellista sitovuutta. Suoja-alueet eivät voi perustua yksin ELY-keskuksen tekemään arvioon. Päätöksessä KHO 2020:62 on kyse olennaisesti erilaisesta asiasta. Nyt kyseessä olevassa tilanteessa on kyse vasta luvitusvaiheessa olevasta pohjavedenottamosta. Sillä, että maa-ainesten ottoalue voisi sijoittua kokonaisuudessaan tutkitun pohjavedenottamon K7:n suoja-alueelle, mikäli kyseiselle tulevaisuudessa mahdollisesti perustettavalle vedenottamolle tultaisiin vahvistamaan suoja-alue, ei ole merkitystä asian käsittelyn kannalta, eikä lupaviranomainen voi perustaa päätöstään tähän seikkaan. Hankkeesta pohjaveden laadulle aiheutuva vaara tutkitun pohjavedenottamon paikan lähisuojavyöhykkeellä ei voi olla nyt kyseessä olevan vesitaloushankkeen intressivertailussa huomioon otettava yleiselle edulle aiheutuva menetys. Vesilain lupaharkinnan intressivertailua ei myöskään voida soveltaa niin laajasti, että siinä otettaisiin huomioon hankkeen päätöksentekohetkellä olemassa olevien tunnistettujen haittojen lisäksi mahdolliset tulevaisuudessa ilmenevät haitat.

Hanke täyttää kansallisissa ohjeistuksissa pohjavesialueille asetetut suojakerrosvaatimukset. Hakemuksen mukaisen ottosuunnitelman mukaan suojakerrospaksuudeksi tulee jäämään vähintään 8 metriä, mikä ylittää kahdella metrillä maa-ainesten ottamistoiminnalta myös vedenottamon lähisuojavyöhykkeellä kansallisesti edellytetyn maksimikerrospaksuuden. Viinivaaran tärkeälle pohjavesialueelle on 3.5.2017 myönnetty maa-ainesten ottolupa uudelle ottamistoiminnalle tilalle [REDACTED] pohjavesipinnan yläpuoliselle otolle, jolloin havaitun pohjaveden pinnan yläpuolelle jää noin kuuden metrin vahvuinen suojakerros. Luvitettu toiminta sijoittuu nyt kyseessä olevan asian tavoin pohjaveden muodostumisalueelle. Koska kyseessä on olemassa olevalle ottamisalueelle sijoittuva toiminta, ei hankealueen sijoittuminen lähisuojavyöhykkeelle myöskään estä ottamistoimintaa alueella, koska kyse ei ole uudesta ottamisalueesta. Vanhojen ottoalueiden hyödyntäminen maksimaalisesti mahdollistaa uusien alueiden säästeliään avaamisen.

Hanke ei vaikeuta Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosille 2022–2027 esitettyjä pohjavesialueen riskien ja haittojen vähentämistä, eikä se vaaranna vesienhoitosuunnitelman mukaisen hyvän tilan saavuttamista. Se seikka, että vesienhoitosuunnitelmassa on kuvattu yleisellä tasolla erilaisia maa-ainesten ottotoiminnan mahdollisesti aiheuttamia riskejä pohjavedelle ei tarkoita, että nyt kyseessä oleva hanke aiheuttaisi tällaisia riskejä, tai että alueella ei saisi harjoittaa lainkaan maa-ainesten ottotoimintaa. Valituksenalaisessa päätöksessä ei ole yksilöity tarkemmin, mitä vesienhoitosuunnitelmassa esitettyjä pohjavesialueen riskien ja haittojen vähentämistä koskevia toimenpiteitä hanke vaikeuttaa.

Vesienhoitosuunnitelmassa ja Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelmassa vuosille 2022–2027 ei ole osoitettu Viinivaaran pohjavesimuodostumaa koskevia toimenpiteitä. Toimenpideohjelman osan 2 kohdassa 7.5 todetaan, että maa-ainestenoton pohjavesivaikutuksia hillitään

jatkossa pääasiassa ohjauskeinojen kautta. Vesienhoitosuunnitelman kohdassa 8.9 ohjauskeinoja ovat, että tehostetaan lupaa edellyttävien toimintojen valvontaa pohjavesialueilla; pohjavesien suojele maankäytön suunnittelulla; ja tehostetaan haitallisten aineiden ja pohjaveden pinnan korkeuden tarkkailua ja seurantaa. Maa-ainesten otto on tunnistettu vesienhoitosuunnitelmassa pohjavesien tilalle riskin aiheuttavaksi toiminnoksi muun muassa liikenteen, tienpidon ja kuljetusten sekä maa- ja metsätalouden ohella. Se, että vesienhoitosuunnitelmassa on kuvattu yleisellä tasolla erilaisia maa-ainesten ottotoiminnan mahdollisesti aiheuttamia riskejä pohjavedelle ei tarkoita, että nyt kyseessä oleva hanke aiheuttaisi tällaisia riskejä, tai että alueella ei saisi harjoittaa lainkaan maa-ainesten ottotoimintaa.

Maa-ainesten ottamisella ei ole vaikutusta vesienhoitosuunnitelmassa esitettyjen pohjavettä koskevien tavoitteiden toteuttamisedellytyksiin, eikä hanke heikennä pohjavesimuodostuman tilaa. Toiminta-alueella ei varastoida polttonesteitä tai voiteluaineita, vaan polttonesteiden säilytys, koneiden tankkaukset sekä koneiden ja laitteistojen huollot suoritetaan muualla.

Erityistä normaalia poikkeavaa riskiä ei ole, eikä toiminta aiheuta pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Toiminta sijoittuu alueelle, jolla on aikaisemmin ollut vastaavaa ottotoimintaa, eikä toiminta ole aiheuttanut haittaa pohjaveden laadulle tai määrälle. Ottamisalue ei ole täysin luonnontilainen, vaan suunniteltu hanke kohdistuu pääosin vanhalle ottoalueelle.

Toiminta on kaavan mukaista. Hankealue on osoitettu Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa maa-ainesten ottoalueeksi (eo). Muuta kaavaa alueella ei ole.

Lisäksi hankealue sijoittuu maakuntakaavassa pohjavesialueelle ja tärkeälle pohjavesivyyhykkeelle. Pohjavesialueen kaavamerkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankintaa varten tärkeät ja vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet. Kaavamerkintää koskevan suunnittelumääräyksen mukaan pohjavesien pilaantumisen- ja muuttumisriskiä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävin vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

Hankealueelle osoitetut kaavamerkinnot eivät ole toisensa poissulkevia siten, etteikö pohjavesialueelle voisi sijoittaa lainkaan maa-ainesten ottotoimintaa. Päinvastoin pohjavesialueen suunnittelumääräyksen mukaan alueella tulee huolehtia suojelun ja ottotarpeiden yhteensovittamisesta. Kaavaselostuksessa esitettyjen maakuntakaavan tavoitteiden mukaan kaavan yhtenä erityisenä painopisteenä on ollut varmistaa kiviainesten seudullinen saatavuus sekä varautua maakunnallisesti ja kansallisesti merkittävien hankkeiden tarpeisiin.

Alueen aiempi maa-ainesten otto on mittausten mukaan ulottunut alimmillaan tasolle +113,8 (N60), eikä tällöin ole havaittu mitään haitallisia vaikutuksia pohjaveteen. Nyt kyseessä olevassa asiassa otto ulottuisi alimmillaan tasolle

+115,0 m (N60), eli pohjaveden yläpuolelle jäisi aiempaa paksumpi suojakerros.

Poltto- ja voiteluainepäästöt torjuen toiminnasta ei ole haitallisia vaikutuksia pohjaveden laatuun ottotoiminnan aikana ja alueen jälkihoitotyöt suunnitelman mukaisesti toteutettuina toiminnasta ei tule olemaan haitallisia vaikutuksia pohjaveteen myöskään oton jälkeen. Otto ei vaikuta kaivojen vesipinnan tasoon, eikä suojaustoimenpiteitä noudattaen vaikutuksia ole myöskään kaivojen veden laatuun. Pohjavesipintaa ei tulla alentamaan, eikä pohjavesialueelta keinotekoisesti johdeta vettä pois oton aikana tai sen jälkeen.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut luvan hakijan valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Pudasjärven kaupungissa.

Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat - vastuualueelle, Pudasjärven kaupungille ja Pudasjärven kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen luvan hakijan valituksesta. *Pudasjärven kaupunki* ja *Pudasjärven kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomainen* eivät ole antaneet vastinetta.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on antanut lausunnon, jossa se on todennut, että valituksessa ei ole esitetty sellaisia uusia seikkoja, jotka antaisivat aiheutta valituksenalaisen päätöksen kumoamiseen, muuttamiseen tai palauttamiseen uudelleen käsiteltäväksi.

Oulun Vesi on vastineessaan esittänyt, että valitus tulee hylätä. Hakemuksen mukainen maa-ainesten ottoalue sijaitsee Viinivaaran pohjavesialueella, joka on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Pohjavesialue kuuluu luokkaan 1E. Oulun Vedellä on vireillä pohjavedenottoa koskeva lupahakemus Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa, missä Katosharju on keskeistä vedenottoaluetta. Lupahakemuksen kohteena olevaa maa-ainesten ottoaluetta lähin vedenottamo Katosharju K7 sijaitsee noin 325 metrin etäisyydellä maa-ainestenottoalueesta pohjaveden virtaussuunnassa ottoalueen alapuolella. Suunniteltu maa-ainesten ottoalue sijoittuu kokonaisuudessaan Katosharju K7:n pohjaveden muodostumisalueelle.

Suunnitellun mukainen maa-ainesten otto aiheuttaa ilmeisen vaaran pohjaveden laadulle. Maa-ainesten ottoalue sijaitsee keskeisellä osalla pohjavesialuetta ja pohjaveden virtaussuunnassa alapuolella sijaitsee Oulun Veden suunniteltu vedenottokaivo. Pintakerroksen ja kasvillisuuden poistaminen lisäävät merkittävästi pohjaveden likaantumiseriskiä sekä riskiä ainepitoisuuksien ja pohjaveden pinnankorkeuden vaihteluun. Maa-ainesten ottoa koskevassa lupahakemuksessa toiminnasta pohjaveteen aiheutuvia riskejä on arvioitu hyvin yleispiirteisesti. Riskinarviointi on puutteellinen eikä sen perusteella voida osoittaa, ettei riskiä pohjaveteen kohdistu. Irtomaapeite

alueella on hyvin vettä ja muita nesteitä läpäisevää. On mahdollista, että vahingon tai onnettomuuden seurauksena työkoneista tai ajoneuvoista päätyy maaperään ja pohjaveteen haitta-aineita kuten polttonestettä. Mikäli polttonestettä tai muita haitta-aineita päätyisi pohjaveteen suunnitellulla maa-ainesten ottoalueella, kulkeutuisivat nämä pohjaveden virtaussuunnan mukaisesti Oulun Veden suunnitellulle vedenottamolle K7. Riippumatta siitä, onko pohjavesialueella tällä hetkellä pohjavedenottoa vai ei, on täysin mahdollista, että haitta-aineen pohjaveteen pääsyn seurauksena se saattaisi tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi vedenhankintaan. Hakemuksen mukaisen maa-ainesmäärän kuljettaminen pois maa-ainesten ottoalueelta johtaa raskaan liikenteen merkittävään lisääntymiseen pohjavesialueella ja tätä kautta pohjaveden pilaantumisen vaaran merkittävään kasvuun. Kyseisellä alueella pohjaveden suojelun ja maa-ainesten ottotarpeen yhteensovittaminen ei ole mahdollista, kun otetaan huomioon suunnitteluun ottoalueen sijainti keskeisellä osalla pohjavesialutta ja huomattavan suojakerrospaksuuden pienenemisen aiheuttamat likaantumis- ja muuttumisriskit.

Oulujoen-Iijoen vesienhoitosuunnitelman mukaan maa-ainesten ottaminen oheistoimintoihin muodostavat riskin pohjavedelle. Vesienhoitosuunnitelman mukaan maa-ainesten oton on havaittu kohottavan pohjaveden sähkönjohtokykyä sekä nitraatti- ja sulfaattipitoisuuksia. Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa käsittelyssä olevassa vedenoton lupahakemuksessa kyse on 150 000 asukkaan vedenhankinnan turvaamisesta Oulussa. Oulun kaupunkia on ministeriön ja ELY-keskuksen toimesta veloitettu varmistamaan vedenhankinta toisesta vesilähteestä nykyisen pääraakavesilähteenä olevan Oulujoen rinnalla. Oulu on vedenhankinnan varmuusluokituksessa heikossa III-luokassa. Suunniteltu maa-ainesten otto poistaa enimmillään noin 15 metriä pohjaveden yläpuolella olevasta suojakerroksesta.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on antanut vastineen, jonka mukaan hakijan valitus tulee hylätä.

Peeaa Oy on vastaselityksessään todennut muun muassa, ettei Oulun Veden vastineessaan viittaama vedenottamo Katosharju K7 ole käytössä oleva vedenottamo, vaan ainoastaan tutkittu vedenottamon paikka. Alueella on harjoitettu aiemmin samankaltaista toimintaa, joten toiminnan ympäristövaikutuksia voidaan olemassa olevan tiedon perusteella arvioida ja ennakoida nyt kyseessä olevassa asiassa paremmin ja suuremmalla varmuudella kuin tilanteessa, jossa toiminta sijoitettaisiin alueelle, jolla ei ole aiemmin harjoitettu vastaavaa toimintaa. Sillä, että Oulun kaupunkia on kehoitettu varmistamaan vedenhankinta sen nykyisen pääraakavesilähteen rinnalla, ei ole merkitystä nyt kyseessä olevan asian kannalta.

Oulun Vesi on toimittanut hallinto-oikeudelle tiedoksi Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 21.11.2023 antaman lupapäätöksen nro 166/2023, jolla Oulun Vesi liikelaitokselle on muun muassa myönnetty lupa rakentaa 11 pohjavedenottamoa johtolinjoineen Pudasjärven kaupungin ja Utajärven kunnan alueilla sijaitseville Viinivaaran ja Kälvsävaaran pohjavesialueille.

Samalla aluehallintovirasto on myöntänyt Oulun Vesi liikelaitokselle luvan ottaa näistä pohjavedenottamoista pohjavettä hakemuksesta poiketen yhteensä enintään 9 000 m³/vrk kuukausikeskiarvona laskettuna käytettäväksi yhdyskunnan vesihuollon tarpeisiin Oulun kaupungin vedenjakelualueilla. Oulun Vesi liikelaitokselle on myönnetty pysyvä käyttöoikeus muun muassa Katosjarju K7 pohjavedenottamoalueeseen. Lupa ei ole lainvoimainen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ratkaisee asian varaamatta Peeaa Oy:lle tilaisuutta lausua hallinto-oikeudelle lisäselvityksenä toimitetusta Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 21.11.2023 nro 166/2023.
2. Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

1. Lisäselvityksestä kuuleminen

Asiassa on Peeaa Oy:n valituksesta ratkaistava kysymys siitä, onko aluehallintovirasto voinut laillisesti hylätä yhtiön hakemuksen esittämillään perusteilla. Noin puolitoista vuotta valituksenalaisen päätöksen jälkeen annettulla toisella, lainvoimaa vailla olevalla päätöksellä ei ole oikeudellista merkitystä näitä seikkoja arvioitaessa. Tämän vuoksi oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin turvaaminen ei edellytä Peeaa Oy:n kuulemista aluehallintoviraston päätöksestä 21.11.2023 nro 166/2023.

2. Valituksen hylkääminen

Sovellettavat oikeusohjeet

Vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin 2) ja 5) kohtien mukaan vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa muun muassa pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista tai olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä.

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Saman pykälän 2 momentin mukaan lupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos vesitaloushanke vaarantaa yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta, aiheuttaa huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai

vesiluonnossa ja sen toiminnassa taikka suuresti huonontaa paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja.

Vesilain 3 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta yleiselle edulle aiheutuvia hyötyjä ja menetyksiä arvioidaan yleiseltä kannalta. Arvioinnissa voidaan käyttää rahaa, jos hyödyn tai menetyksen suuruus voidaan määrittää rahassa.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioinnissa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa ja merenhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

Vesilain 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta saatavana yksityisenä hyötynä otetaan huomioon maa- tai vesialueen tai muun omaisuuden tuottavuuden tai käytettävyyden parantumisesta aiheutuva omaisuuden käyttöarvon lisääntyminen sekä hankkeen toteuttamisesta välittömästi saatava muu etu.

Saman pykälän 2 momentin mukaan hankkeesta aiheutuvana yksityisenä menetyksenä otetaan huomioon: 1) hakijalle myönnettävät käyttö- tai lunastusoikeudet; 2) kustannukset sellaisista vahingoista ja käyttöoikeuksista, joista hakija on hankkeen toteuttamiseksi erikseen sopinut asianosaisen kanssa, ja vastaavassa tarkoituksessa hakijalle vapaaehtoisesti luovutettujen alueiden hankkimiskustannukset; sekä 3) muut hankkeeseen osallistumattomalle taholle ja tässä laissa tarkoitettulle ojituksen passiiviosakkaalle aiheutuvat menetykset.

Vesilain 11 luvun 17 §:n 1 momentin mukaan asian ratkaisevan viranomaisen on tutkittava asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset sekä lupa-asiassa luvan myöntämisen edellytykset.

Saman pykälän 2 momentin mukaan lupa-asiassa lupa myönnetään, jos hanke täyttää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa säädetyt vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että:

- 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua;
- 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai
- 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).

Asiassa saatu selvitys

Peeaa Oy on hakenut vesilain mukaista lupaa maa-ainesten ottamisen jatkamiselle ja vanhan ottopaikan maisemoimiseksi pohjavesipinnan

yläpuolelta kiinteistöllä Rääppänä 615-401-32-19 Pudasjärven kaupungin Katosharjulla. Kohde sijaitsee yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella 11615506 Viinivaara (Katosharju). Suunnitellun ottoalueen koko on noin 4,68 ha. Hakemuksen mukaan ottoalue on metsätalouskäytössä. Vanhan soramontun kohdalla metsän kasvu on vähäistä, koska otetun alueen pohja on jätetty karkeaksi, kiviseksi soraksi eikä kasvukerrosta juurikaan ole. Ottotaso on alimmillaan +115,0 (N60). Hakemuksen mukainen otto toteutetaan tilalla olevan vanhan maa-ainesten ottopaikan syventämisenä, laajentamisena ja maisemointina. Kokonaisottomäärä on noin 350 000 m³. Ottamisaika on 10 vuotta.

Alueella ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa tai asemakaavaa. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan mukaan kohde sijoittuu maa-ainesten ottoalueelle (eo) sekä pohjavesialueelle (pv).

Ottoalue on rajattu siten, että se sijoittuu kokonaisuudessaan 5.11.2018 voimaan tullessa Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa maa-ainesten ottoon soveltuvalla eo-alueella. Kaavamääräyksen mukaan maa-ainesten otto tulee sovittaa alueen ympäristöarvoihin, arkeologiseen kulttuuriperintöön, pohjavesivaroihin ja muihin käyttötarpeisiin.

Ottosuunnitelman mukaan kohteessa suojakerroksen paksuudeksi tulee jäämään vähintään 8 metriä.

Pohjavesialue on pääosin antiklininen eli pohjavettä ympäristöönsä syöttävä. Pohjavettä purkautuu yleisesti reuna-alueen soille lähteinä. Muodostuma on kaakko-luode-suuntainen ja pohjavesihavaintojen mukaan pohjaveden päävirtaussuunta on luoteeseen. Viinivaaran vesiosuuskunnan vedenottamo sijaitsee noin 750 metriä hakemuksen mukaisen maa-aineksen ottoalueen pohjoispuolella. Viinivaaran pohjavesialue kokonaisuudessaan kuuluu Oulun kaupungin vedenhankinnan turvaamiseksi laadituissa suunnitelmissa yhtenä vaihtoehtoisena pohjaveden hankintakohteena. Vuoden 2018 maaliskuussa Oulun Vesi liikelaitos on hakenut vesilain mukaista lupaa ottaa pohjavettä Viinivaaran ja Kälvasvaaran alueilta.

Voiteluaineita ei toiminta-alueella varastoida. Toiminnassa tarvittavat polttonesteet säilytetään ja koneiden tankkaukset suoritetaan muualla. Koneiden ja laitteistojen huollot suoritetaan alueen ulkopuolella ja mahdollisia vahinkoja tarkkaillaan silmämääräisesti ja öljyvuodoista ilmoitetaan välittömästi lupa- sekä pelastusviranomaisille ja ryhdytään puhdistustoimiin.

Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2022–2027 maa-ainesten ottamisen osalta on todettu, että maa-ainestenoton riskien vähentäminen on todettu riittämättömäksi aiemmilla vesienhoitokausilla. Kolmannelle vesienhoitokaudelle maa-ainesten ottoon liittyvä toimenpidevalikoima on kaventunut, joten jatkossa riskejä pyritään vähentämään lähinnä valvonnan tehostamiseen, maankäytön suunnitteluun ja pohjavesiseurannan lisäämiseen tähtäävien ohjauskeinojen avulla. Valvontaa pyritään tehostamaan ja toiminnanharjoittajan suorittamaa seurantaa lisätään yleisten pohjaveden suojeluun tähtäävien ohjauskeinojen avulla kuten

esimerkiksi riittävällä pohjavesitarkkailulla. Samalla alueella toimivia maa-ainesten ottajia kannustetaan siirtymään yhteistarkkailuun. Kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon maa-ainestenottoon soveltuvat alueet. Maa-ainesten ottoa ohjataan alueille, jotka on tunnistettu siihen soveltuviksi ja toisaalta alueidenkäytön suunnittelun kautta pois herkiltä kohteilta.

Oikeudellinen arviointi

Asiassa on kysymys vesilain mukaisen luvan myöntämisedellytysten täyttymisestä. Lupahakemus ratkaistaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon hankkeeseen ja hakemukseen liittyvät seikat. Lupaharkinta perustuu tässä tapauksessa vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti intressivertailuun, jonka mukaan luvan myöntäminen edellyttää, että hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Tässä tapauksessa hankkeesta saatavat hyödyt koituisivat pääasiassa yksityiselle edulle eli luvan hakijalle kiviaineshuollon raaka-aineen myynnistä saatavana taloudellisena hyötynä. Hankkeesta saatava yleinen hyöty rajoittuu siihen, että maa-ainesten saatavuus Oulun seudulla paranee jonkin verran. Hankkeesta pohjaveden laadulle aiheutuvaa vaaraa pohjaveden muodostumisalueella, mahdollisten pohjavedenottamoiden läheisyydessä, pohjaveden virtaussuunnan mahdollisesti ollessa ottamoiden suuntaan on vesilain mukaisessa intressivertailussa haittoja arvioitaessa pidettävä huomattavana yleisenä haittana.

Lupaharkinnassa merkityksellistä on, voiko hankkeella olla haitallisia vaikutuksia vesilain 3 luvun 2 §:n tarkoittamaan tärkeään tai muuhun vedenhankintakäyttöön soveltuvaan pohjavesiesiintymään. Näin ollen pohjaveden pilaamiskiellon kannalta merkityksellistä ei ole se, että Katosharju K7 vedenottamo ei valituksenalaisen päätöksen tekohetkellä ole ollut käytössä eikä mahdolliselle vedenottamolle ole määrätty suoja-alueita. Asiassa ei ole juridista merkitystä myöskään oikeudellisesti sitomattoman oppaan suojakerrospaksuuksista tai suojaetäisyyksistä lausutulla. Aikaisempi toiminta hankealueella tai pohjavesialueella aikaisemmin harjoitettu muu luvanvarainen toiminta tai kaavan mukaisuus eivät myöskään oikeuta lupa- tai luvantarkastuksen myöntämisen edellytykset eivät täyty.

Suunniteltu maa-ainesten ottoalue sijoittuu kokonaisuudessaan Viinivaaran 1E-luokan pohjavesialueelle 11615506 (Katosharju) ja suunnitellun vedenottopaikan Katosharju K7:n pohjaveden muodostumisalueelle. Maa-ainesten oton kannalta luonnontilaisen maannoskerroksen poistaminen on pohjaveden laatuun vaikuttava merkittävä yksittäinen tekijä. Luonnontilaisen pintakerroksen ja kasvillisuuden poistaminen lisäävät pohjaveden likaantumiseriskiä, ainepitoisuuksia ja pohjaveden pinnan korkeuden vaihteluita sekä aiheuttavat maaperän eroosiota. Soran ottamisalueilla pohjaveden muodostuminen lisääntyy. Kun hankkeeseen liittyviä pohjaveden laatua heikentäviä vaikutuksia ei voida sulkea pois, pohjavesiolosuhteiden selvityksiin liittyvät epävarmuudet ovat haittojen arvioinnissa myös sellaisia

seikkoja, joiden perusteella haittoja ei voida pitää vähäisinä. Suojakerrospaksuuksien pieneneminen lisää pohjaveden likaantumisen ja muuttumisvaaraa.

Maa-ainesten ottamistoiminnan edellytyksiä on arvioitava ottaen huomioon siitä aiheutuvat riskitekijät kokonaisuudessaan siten, että arviointi perustuu olemassa olevaan tietoon pohjavesimuodostumasta ja sen merkityksestä vedenhankinnan kannalta sekä toiminnasta mahdollisesti pohjaveden laatuun ja määrään kohdistuviin vaikutuksiin. Tässä tapauksessa asiassa saadun selvityksen ja karttatarkastelun perusteella hankealueesta noin kolmannes on entistä ottoaluetta. Loppuosalta hanke kohdistuisi kokonaan uuteen alueeseen. Ottoalue sijaitsee voimakkaasti viettävässä rinteessä, jossa maaperä on sora- ja hiekkapitoisuuden vuoksi varsin hyvin vettä läpäisevää ja johtavaa.

Suunniteltu vedenotto Katosharju K7 ei sijaitse ottoalueelta katsoen lounaassa eli pohjavesien virtaussuunnassa, mutta hallinto-oikeus katsoo, ettei asiassa saadun selvityksen nojalla voida poissulkea sitä, että vedenoton aikana virtaussuunta muuttuisi suunnitellun ottamon suuntaan. Hallinto-oikeus myös toteaa, että varovaisuusperiaate tulee ottaa huomioon intressivertailun perustuvassa kokonaisarvioinnissa.

Hakemuksen mukaisesti toteutettuna hanke voisi muuttaa pohjaveden laatua tai määrää ja tämä muutos voisi huonontaa pohjaveden käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä. Asiassa ei ole esitetty selvitystä, jonka perusteella tämä riski voitaisiin riittävällä varmuudella sulkea pois.

Johtopäätös

Yllä esitetyn ja aluehallintoviraston päätöksen perusteluissa esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoo, että hankkeesta saatava hyöty ei ole huomattava verrattuna siitä yleiselle edulle koituviin menetyksiin. Aluehallintoviraston päätös on siten lainmukainen ja valitus on hylättävä.

Koska luvan myöntämiselle ei ole edellytyksiä vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella, ei asiassa ole tarpeen arvioida, onko luvan myöntämiselle saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua ehdotonta estettä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 44 § 2 mom

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Pudasjärven kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta yleisessä tietoverkossa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli **viimeistään 17.4.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Patrick Sahlström ja Annukka Lagerstam sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Lasse Känsälä.

Esittelijä Mia Koski-Träskvik

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös, maksu

Peeaa Oy, oikeudenkäyntimaksu 270 euroa

Prosessiosoite:

AA [REDACTED] / HPP Asianajotoimisto Oy

(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

Jäljennös maksutta

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto,

Ympäristölupavastuualue

Pudasjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Pudasjärven kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Pudasjärven kaupunginhallitus

Oulun Vesi

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /

Ympäristö ja luonnonvarat

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>